

SÜMEGE ÉS VIDÉKE

Megjelenik minden vasárnap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Sümege, Horvát Gábor könyvkereskedésében.

Előzetes árak:
Egész évre 10 K, félévre 5 K, negyedévre 2 K 50 f. — Egyes szám-ára 20 fillér.

Hirdetések egység szerint.
A nyílt tér sora 1 korona.

A felemelt hadisegélyek. Új rendszer a hadisegélyezésben.

Elkészült végre az új hadisegélyrendelet, amely megváltoztatja azt a sok anomáliát, amely miatt közel négy évig méltánytalanul szenvedett sok család. A rendelet remélhetőleg a közel jövőben életbe lép és a gyakorlatban megvalósul, mielőtt az ahhoz szükséges technikai felkészüléssel végeznek.

A régi rendelet szerint a tényleges szolgálatot teljesítő katonák hozzátartozói nem részesültek hadisegélyben. Az új rendelet szerint ezeknek családjai is megkapják a hadisegélyt. Tartalékos, népfelkelő és szolgálaton kívüli tiszteknek apjuk, anyjuk és testvéreik is részesülhetnek a jövőben hadisegélyben s kaphat segélyt a törvénytelen feleség is, ha a hadbavonulástól gyermeke van, vagy betegség miatt munkaképtelen.

A községekben lakó családok a családtagok száma szerint havonta 36—200 K hadisegélyben részesülnek, ezenkívül azoknak, akik bérelt lakásban is laknak, lakbérsegély is jár, a családtagok száma szerint 10—25 K. Pl. egy magányos nő faluhelyen 36 korona hadisegélyt és 10 korona lakbért fog kapni (eddig 17 korona 10 fillér volt a hadisegély); két tagból álló család hadisegélye ezentúl havonta 60 korona lesz és a lakbér (eddig 34 korona 20 fillér volt) három tagból álló család, melynek eddig 51 korona 30 fillér hadisegély jutott, ezentúl 80 koronát kap és a lakbért. A rendezett tanácsú és törvényhatósági városokban a hadisegély összege családtagok száma szerint 43—220 korona, a lakbér 20—50 korona.

Az új rendelet megszünteti a jegyző jogkörét a hadisegélyeknél, a hadisegély jogosultságot és mérvét a minden községben alakítandó „véleményező bizottság” alapítja meg, akinek javaslata-

it a polgármester, illetve a főszolgabíró dönti el. Megfogszünni a pénzfolyósítás hosszú várakozási idő tartama is, mert a megállapított hadisegélyeket a pénzügyigazgatóság nem bírálja felül, hanem azt röktön folyósítják.

A főszolgabíró, illetve a polgármester döntését meg lehet föllebbezni a törvényhatóságoként alakítandó „felszólamlási bizottságokhoz”. A véleményező bizottságnak öt tagja lesz: a négy községbeli tag között nők is lehetnek. Szavazati jog nélkül még két falubeli tagja lesz a bizottságnak és pedig olyanok, akik maguk is hadisegélyben részesülnek s így gyakorlati szempontból mondhatnák véleményüket. A felszólamlási bizottság elnöke az alispán, nyolc tagját nemre való tekintet nélkül a vármegye közgyűlése választja.

A nyolc éven aluli gyermekek félszegélye meg fog szünni, s a gyermekek után is teljes összegű segélyt folyósítanak, a segély megállapításánál nem nézik, hogy mennyi volt a bevonult napi keresete. A keresőket amennyiben rá vannak utalva a hadisegélyre, nem szabad megfosztani a hadisegélytől. Elköltözés esetén a fizetési-iv alapján minden huza vona nélkül kifizetik a hadisegélyesek járalékait.

Az új rendelet megállapítja, hogy rendkívüli esetekben 50—200 korona segély is adható és pedig ismételt is. Ily rendkívüli esetek a várandós állapot, szülés, baleset halálozás elemi csapás. A rendkívüli segélyt is a véleményező bizottság útján kell kérni, de utalásra a főispánnak van csak joga.

A vidéki hadisegélyezés módját repülő bizottságok fogják ellenőrizni. A hadisegélyesek mindegyike, amikor a hatóságnak módjában lesz a fölemelt hadisegélyeket folyósítani a fölemelt segélypénzt visszamenőleg 1917. év november elsejétől egy összegben kapják meg.

Élén áll-e

a béke ügye, s dőlhet még jobbra is, balra is? Két nyilatkozat távirati stílusban megnyugtathat. A lavina, amely megindult, nem fordulhat visszafelé, legföljebb ha erős, nagyon erős akadályhoz ér, szétbomlik, összeroppan, s saját maga semmisül meg. A központi hatalmak becsületesen óhajtják a békét. Az általános és haladéktalan békére nyújtottak alkalmat az oroszok kívánságára. Még nem tudni, mi lesz a válasz. Hiszen érkeztek hírek napokkal ezelőtt, hogy az ántant államok együttes választ fognak adni a bereszt-litowszki felhívásra.

Félre vezetheti e közben Oroszországot az antant mesterkedő diplomációjára? A diplomatákat félrevezetheti. Beledugják azt a bizonyos darazsát a fülükbe, amely zsonghat, téveszthet, de közben lábhoz támasztott fegyverrel áll ezerkétszáz frontnyi hosszúságú terepen a milliós hagsereg, amelynek képviselői egyszerű szavakkal, de annál tartalmasabban beszélnek, hogy a katonák nem harcolnak és nem is harcolhatnak. Nem keresik a kijelentéshez szavakat, amelyeknek több értelmű is lehet egyszerre magyarázni, mert végeredményében ezeknek a szavaknak nem magyarázatokban, hanem tényekben kell érvényesülni, s ez más nem, minthogy a katonák nem harcolnak és nem harcolhatnak.

Az orosz emberlavina, a nagy tömegében is egyénekként nyilvánul, amelyen már nem fog a harca ingerlő szó, nincs a tömegre másnak szuggesztív ereje, mint annak az egy szónak: béke. Fegyverrel támadtak négy évvel ezelőtt, hogy megmentsék a népeket, a kis nemzeteket, s mikor a legnagyobb nemzet kezéből kiesik a fegyver, hogy békére nyujtsa, sima arccal, fegyver helyett szóhoz fognak az angol diplomaták s szavakból mérget igyekeznek keverni a szövetségeseik, az egész emberiség számára.

Hódítani nem engednek. S mikor nyilvánvalóvá válik, hogy azt nem engedik, amit a győző sem akar, akkor kiderül, hogy mit jelentett előttük a népek megmentése, hogy gondolták azt ők, akik most hódítani akarnak, ha fegyverrel nem bírják — a zöldasztal mellett.

A mi küldötteink elmentek Brest-Litowszkba, mint ha mi sem történt volna. Eljöttek az ukránok, a hajdani Oroszország elszakadt sok millióinak képviselői és tárgyaltak tovább. S eljöttek maguk az orosz küldöttek is Trockijjal, aki minden hatalmát

ebben a nagy szóban gyűjtötte beke.

Elöl a jövő békés képe, mögöttük az orosz népmilliókból kiválasztott milliók, akik lábhoz rakták a fegyvert. Valamennyien a békét áhítják. Ha fölemelik a fegyvert, merre fordul a csöve? Arra, ahonnan a becsületes béketerékvést látják a győző ereje mellett, vagy ott, ahol elvetették a magvát a forradalmaknak, s amely magvakból a béke igéreteinek virága nyílt.

Az állatkivitel megakadályozása.

Kizárják az üzérkedést.

A földművelésügyi miniszter rendeletet bocsájított ki, melyben rendezi a szarvasmarha (bivaly, borjú) juh és kecske, (bárány és gödölye) adás-vételének kérdését.

Kiterjeszkedik a katonai és a kiviteli célokra történő vásárlásokra. Elrendeli, hogy a katonaság és a kivitel részére csak az állat- és takarmányforgalmi R. T. s. illetve ennek megbízottja bonyolíthat a vételt. Kivételt képeznek a csapat-estek, pótkeretek stb. melyek a saját hussfűszégeküket beszereshetik az állomáshelyeiken. De természetesen saját legénységük ellátásán kívül, más célra átengedni és elszállítani szigorúan tilos.

Az állatokkal való üzérkedés megakadályozására a miniszter eltiltja az állatok másodkézből eladását az üzér által való összevásárlásukat és vásárokon vagy egyéb helyen való áruba bocsátásukat.

A szállításra vonatkozólag kimondja a rendelet, — hogy az csak az állat- és takarmányforgalmi R. T. s. által kiállított szállítási igazolvánnyal történhetik. Elő állatokat szállítás illetőleg bewartozás — behajózás előtt állatorvossal kell megvizsgáltatni.

Igazolvány nélkül szállítást engedélyez olyan szállítványok számára, melyeket a főváros, valamint törvényhatósági városok vágóhidjaira szállítanak, s melyek azon városok szükségletének fedezésére vannak szánva. A megérkezéskor azonban a helyi rendőrkapitány köteles gondoskodni arról, hogy a küldemény a közfogyasztásnak tényleg átadassék.

Miután a miniszter a R. T. újján óhajtja az ország állatszükségletét biztosítani, de az ország tenyésztő állományának megóvásáért, felhívja a hatóságokat kísérelve a R. T. működését élénk figyelemmel és tegyenek javaslatot az állat-állomány tenyésztési célokkal való miképpeni kíméletéről mely javaslat kiterjedjen arra is, hogy a helyi érdekek szempontjából a

sükséges mennyiségű végállat beszerzése és elszállítása hogyan bonyolítottassék le. A hadsereg részére összegyűjtött azon állatokat, melyek mint tenyészállatok lényeg értékesek és levágatásuk ezérikáros volna, a tulajdonosuk eladhatja tenyésztés céljára. Azonban ilyen eladáshoz az állat és Takarmányforgalmi R.-T.-c. külön engedélyt kell beszerezni.

Végül a rendelet életbe lépésének napjára e hó 16-át állapítja meg.

H I R E K.

— Odor Géza jubileuma. Odor Géza kir. tanácsos, zalaegerszegi pénzügyigazgató a napokban ünnepelte hivatalba lépésének negyvenedik évfordulóját. Ez alkalomból a pénzügyigazgatóság tisztviselői kara és az általános becsülésben álló pénzügyigazgató tisztviselői lelkes ünnepségekben részesültek. Az ünnepség a háborús időkre való tekintettel csak szűk körben folyt le, de rendkívül meleggé tette az őszinte tisztelet és szeretet, amelyben a népszerű pénzügyigazgató él.

— Alakuló gyűlés. A sümei közhivatali alkalmazottak beszerző csoportja a miniszterium rendelete alapján f. hó 6-án újra alakult, mert csakis közhivatali alkalmazottak lehetnek tagjai. A gyűlést Kellemen Károly dr. redlikolai igazgató elnök nyitotta meg, ismertette a gyűlés célját, majd előterjesztette az általa szerkesztett alap szabályszervezetet. A gyűlés az alapszabályokat elfogadta. A tiszti kart és intéző bizottságot ekkép alapították meg: Elnök Kellemen Károly dr., alelnök Csonka Antal, pénztáros Kürthy János titkár Dehény József, jegyző Haid Ferenc, intéző bizottsági tagok: Bán Alajos, Bricht Viktor, Éles Károly, Hartl István, Kazár Manó, Cserny Mária. Dehény József ismertette a különféle cikkek beszerzéséről történeteket, amiket a gyűlés helyesléssel fogadott. Miután a jelen voltak Kellemen Károly dr. elnöknek, Csonka Antal alelnöknek és Dehény Józsefnek a csoport érdekében kifejtett fáradságos munkásságukért meleg elismerésüket és köszönetüket fejezték ki, a gyűlés szétoszlott.

— Megszűnt a Magyar Paizs. A vármegyei sajtónak nagy vesztesége van: a Zalaegerszegi megjelenő Magyar Paizs megszűnt. Megölik a háború okozta súlyos sajtóviszonyok, a nyomdai nehézségek. A lap névéhez méltóan a magyarságnak erős, bátor hangú védelmezője volt. A magyar szellem, a magyar nyelv terjesztését, minden megnyilatkozásában lángoló hévvel szolgálta. A magyar ipar pártolásának állandó rovatot nyújtott, az idegen termékek térfoglalását állandóan ostromozta. Örök érdeme marad, hogy a nemzet nagy vértanújának, a megye nagy szülőjének, Csány Lászlónak szobrát megteremtette, s hogy a nagy vértanú szobra még nem áll Zalaegerszeg egyik főterén, annak a háború kitérőse az oka. Ilyen sikerre még nem volt kis heti újságnak! A lapnak megteremtője és szerkesztője, sok számban végig megírója Borbély György főgimnáziumi tanár volt. Erős, határozott, független lelke ott sugárzott minden

sorában. Borbély kiváló tehetségű, érdekes zamatos írói egyénisége nagy belső becsület adott a lapnak. Elmúlását sajnáljuk, de bizva bizunk benne, új éleire támad a Magyar Paizs, a magyarság lelkes, tizes harcosa, bátor védelmezője.

— Sorozás. Az 1900. évben született népf. kötelezettek sorozása Sümegen e hó 16. és 17-én lesz megtartva. A sümegiek sorozása f. hó 17-én reggel 8 órakor veszi kezdetét.

— A honvédelmi miniszter új rendelete a felmentettekről. A vármegyékhez rendelt érkezett a honvédelmi minisztertől, mely közvetlenül érdeklí a felmentetteket: Kétségtelenül, hogy a felmentettek bizonyos százaléka hiábavaló volt, mert a nélkülözhetetlennek jelentett munkás bekerült a menetszázadba, kivonult a frontra, ahonnan azután semmiféle hatósági intézkedés sem tudta hazahozni. A bürokratikus késedelmeskedés tehát a felmentések nagy százalékát illuzióvá tette és igen gyakran a legkellémtlenebb komplikációkat eredményezte. Ezeknek a jövőben elkerülését célozza a miniszter mostani rendelete, amely szerint a katonai parancsnokok a főispáni hivatal megkeresésére azonnal, a honvédelmi miniszterium rendeletének bevétele nélkül tartozik a felmentettek szabadságainak.

— A katonaság zsirát nem vásárolhat. Miután a katonaságot zsirattal, szalonnával ezentúl csakis a Közélemezési Hivatal láthatja el, a hadvezetőség a katonaságnak szigorúan megtiltotta, hogy bárhol is ily élelmiszereket vagy erre a célra sertéseket vásárolhassanak.

— Balatonfüred bérbeadásának jóváhagyása. Tudvalevő, hogy Balatonfüredet a Szent. benedekrend egy részvénytársaságnak 50 évre bérbeadta. A bérbeadást a minap a király is jóváhagyta. A részvénytársaság, mely 1918-ban veszi át a fűrdőt, nagy szabású építkezéseket tervez Balatonfüreden s az építkezések egy részéhez már hozzá is fogtak: vízvezeték építenek, csatornákat ásni, az Erzsébet szanatóriumot kibővíti s a modern igényeknek megfelelő dietetikus szanatóriumot építenek. Tibanyban is szálloda készül, a Balaton elhanyagolt közlekedési viszonyait pedig motorjáratok segítségével fogják megjavítani.

— Vasúti zsebtolvajlások. Hónapok óta közbeszéd tárgyát képezi, hogy vidékünkön majdnem napirenden vannak a vasúti tolvajlások. E felháborító gaztettek nemcsak a vasúti csomagok megdézsmálására vagy teljes kifosztására irányultak, hanem az utasok pénzének egyes eltűntetésére is. A zsebtolvajoknak egy szervezett bandája működik itt; valószínűleg Kanizsáról rándulnak ki és meg hozzá: katonai egyenruhában garázdálkodnak. Közveszélyes zsebtolvajok ezek s az altiszti egyenruhát is bizonyára jogtalanul viselik. Egy helybeli polgártársunk is érzékenyen károsult. A teljesen sötét vonat feljárdóját 4-5 katonai állta el s nem mozdultak onnan felszólításra sem, Tessék csak felépni, be lehet itt jönni szől az első udvariasan s a kosarat előrehuzta. Mire az utas az udvarias katonák segítségével bejutott a

zsebtolvajok kocsiba, tárcája eltűnt, melyet azonban csak itthon vett észre. Mint legutóbb hiteles forrásból értesülünk, Tapolcán elfogtak egy társaságot zsebben kotorászó tevékenykedés közben. 4 altiszti, akiket a környékbeli vasúti és egyéb vendéglősök ismernék, mert állítólag majdnem hetenként megjelennek a vidám katonák a vendéglőkben, gavallérosan költenek s fizetnek mint a köles. Minden utast figyelmeztetünk, hogy pénzét ne hordja kabátzsebben, mert abból az ügyes zsebtolvajok legkönnyebben kiemelik.

— Rekvirálnak. Az ország lakossága élelmiszerének biztosítására a kormány rekvirálást rendelt el. Az eljárás folyó hó 10-én vette kezdetét Sümegen. A két tagból álló rekviráló bizottság házról-házra járás útján ellenőrzi az élelmiszerkészleteket úgy a termelőnél, valamint a fogyasztónál. Az ellenőrzés kiterjed az emberi táplálkozásra alkalmas összes termékekre, következőleg a burgonyára is.

— Bevárási engedély március 31-ikéig. A honvédelmi miniszter felhatalmazta a polgármestereket és főszolgabírákat, hogy mindazoknak, akik a katonai szolgálat alól való új felmentésüket vagy meglevő felmentésük meghosszabbítását kérték és erre javaslatba is hozták, ha felmentési ügyük idejében elintéztést nem nyert, már most 1918. március 31-ikéig érvényes bevárási engedélyt adhassanak. Megengedte továbbá, hogy az ez évi december 31-ig általánosságban felmentett hivatásos gőz- és motorgépkézelt és fűtőknek felmentése, ha felmentésükre még továbbra is szükség van, 1918. február 15-ig meghosszabbítható.

— Értesítés. A helybeli áll. realiskolában a tanítás febr. 4-én kezdődik meg. — Az igazgatóság.

— Köszönet. A hádbavonultak családjának támogatására jegyzett összeget f. hóra befizettek: Cserny Mária, Csonka Antalné, Farkas Istvánné, Horvát Imre, M. Kossa Gusztávné. — Dr. Kellemen Károlyné.

— Vetőmag a gazdáknak. A földmívelési miniszter leiratot intézett Zala vármegye alispánjához amelyben rámutatott arra, hogy a gazdák a tavaszi vetőmag szükségletüket a rendelkezésükre álló készletekből rendszerint fedezhetik ugyan, miután azonban mégis le-

het, hogy a gazdák megfelelő maggal nem rendelkezhetnek, gondoskodott arról a miniszter, hogy tavaszi árpa, zab, tengeri és kőszőlő készletek fontartassanak, amelyek elegendők is lesznek, ha abból csak a fölléltlenül részszoruló gazdák részesítenek. Fölvívja a miniszter az alispánt, hogy január hó 15-ig tegyen hozzá jelentést, hogy zalamegye területén van-e fölléltlenül szükség arra, hogy a miniszter tavaszi vetőmagot biztosítson rendelkezésre, ha igen, számszerűleg jelentse azt is hogy minő és mennyi vetőmag szükséges.

— Fogászat Sümegen. Göckner Károly budapesti fogászki a háború alatt a hadrakelt se. regeknél fogászati ambulatóriumban működik január hó második felében városunkban a Kisfaludy szállodában a foghíjnyban szenvedőknek rendelkezésére áll. Közelebbit a legközelebbi számunkban.

— Hirdetmény. A kinek ingatlanait bekebelezett adósság (jelzálogkölsön) terheli, az ezen közzététel a község elöljáróságánál adóelengedés végett jelentse. Bejelentéshez a bekebelezési végzés elhozandó. — Elöljáróság.

Felelőszerkesztő Horvát Imre. Szerkesztőtárs: Németh Böske. Laptul. kiadó: Horvát Gábor.

Minden házi teendő végző, izletesen főző szerény igényű tanító özvegye ajánlkozik házvezetőnek, vagy gazdasszonyoknak. — Esetleg irodai munkát, levelezést, fogalmazást is végez. — Bővebbet levélileg. özv. Miklósné Borszöröcsök p. Somlyóvásárhely.

Január
13
vasárnap

A CSIKÓS
népszínmű 4 felvonásb.
Fenyves kísérelő műsor!

Pályázat.

A sümei áll. s. községi polgári leányiskolánál áthelyezés folytán megüresedett

rendes tanítónői állásra

pályázatot hirdetünk. Az állás a 85.400.912, számú vkm. rendelettel képest egyenlőre segédtanítónővel tölthető be. Javaldalmazása jelenleg 1400 K fizetés, megfelelő lakáspénz. Az előléptetés a fenti rendelet szerint történik. Pályázhatnak mennyiség- és természetudományi szakból képesített felső nép- és polg. iskolai tanítónők azzal a kötelezettséggel, hogy idegen nyelv és ének kivételével más tantárgyak tanítását is vállalják. A kérvényeket a községi iskolaszékhez intézve, a polgári leányiskola igazgatóságához kell küldeni. Pályázati határidő 1918. jan. 30.

Községi iskolaszék.